

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๕

วันที่ ๑๔ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลแพ่ง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๑
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพ
ของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ
หรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติ
เงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล
เกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล
ความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง
ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
เป็นการเจาะจง” และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบ
มรดก” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมาย
บัญญัติ”

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓
สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกัน โดยวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ให้หลักประกัน
จะนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้ไปจำหน่ายเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ต่อไปมิได้

มิฉะนั้นการจำนำนั้นตกเป็นโมฆะ” และมาตรา ๘๑ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๗ ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ โดยมาตรา ๘๑ บัญญัติว่า “ผู้รับหลักประกันจะบังคับหลักประกันแม้เมื่อหนี้ที่ประกันนั้น ขาดอายุความแล้วก็ได้ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเกินกว่าห้าปีไม่ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การประกันการชำระหนี้เป็นสัญญาทางแพ่งรูปแบบหนึ่ง เกิดขึ้นจากคู่สัญญาตกลงทำสัญญาเพื่อประกันการชำระหนี้ระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ในสัญญาประธาน การประกันการชำระหนี้มีได้ทั้งการประกันการชำระหนี้ด้วยบุคคล และการประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สิน โดยการประกันการชำระหนี้ด้วยบุคคลเป็นกรณีที่บุคคลอื่นเข้าผูกพันกับเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้แทนลูกหนี้ ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ เรียกว่า การค้ำประกัน และการประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินเป็นกรณีที่นำทรัพย์สินของลูกหนี้หรือบุคคลอื่นเข้าประกันไว้แทนการชำระหนี้ ซึ่งมีอยู่ ๒ รูปแบบ อันได้แก่ การจำนองและการจำนำ โดยทั้งการจำนองและการจำนำนั้นมีข้อแตกต่างกันในประการสำคัญ คือ ประเภทของทรัพย์สินที่นำมาประกันการชำระหนี้ และการส่งมอบตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน โดยการจำนองเป็นกรณีที่ผู้จำนองเอาทรัพย์สิน ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์บางประเภท ที่กฎหมายกำหนดให้มีทะเบียนตราไว้แก่ผู้รับจำนอง โดยมีได้มีการส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับจำนอง ซึ่งผู้จำนองยังคงมีสิทธิในการใช้สอยทรัพย์สินที่จำนองได้อยู่เช่นเดิม ส่วนการจำนำเป็นกรณีที่ผู้จำนำได้ส่งมอบทรัพย์สินที่จำนำ ได้แก่ สังหาริมทรัพย์ ให้แก่ผู้รับจำนำ โดยหลักการดังกล่าวเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่รองรับหลักการที่เกี่ยวกับการประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินไว้หลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยมีสาระสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมนำเครื่องจักรที่ได้จดทะเบียนแล้วไปจำนองเป็นประกันชำระหนี้ได้ เนื่องจากเดิมเครื่องจักรมิใช่สังหาริมทรัพย์ซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมายจึงมิใช่ทรัพย์สินที่อาจจำนองได้ตามนัยของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นเดียวกันกับพระราชบัญญัติการจำนองเรือและบุริมสิทธิทางทะเล พ.ศ. ๒๕๓๗ ที่ได้กำหนดให้มีการจำนองเรือและบุริมสิทธิพิเศษเหนือเรือเดินทะเลออกจากกฎหมายว่าด้วยเรือไทยซึ่งยังคงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพาณิชย์นาวีของไทย และคุ้มครองส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับเรือเดินทะเลได้อย่างเหมาะสม ด้วยข้อจำกัดของประเภททรัพย์สินที่นำมาเป็นประกันการชำระหนี้ยังจำกัดอยู่เพียงบางประเภทเท่านั้น ทั้งยังมีทรัพย์สินอีกหลายประเภทที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงและสามารถเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งทุนให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจได้ เช่น สินค้าคงคลัง วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญา โดยอาจนำมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้

ในลักษณะที่ผู้ให้หลักประกันไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับหลักประกัน และการจำนองตามมาตรา ๗๐๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ยังมีข้อจำกัดเฉพาะ อสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์มีทะเบียนบางประเภทเท่านั้น จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจไม่สามารถ นำทรัพย์สินอื่นที่ใช้ในการประกอบธุรกิจนอกจากทรัพย์สินดังกล่าวมาใช้เป็นประกันการชำระหนี้ ในลักษณะที่ผู้ให้หลักประกันไม่ต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับหลักประกันได้ ทั้งกระบวนการบังคับจำนองมีความล่าช้าอันเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ และเพื่อสร้างระบบ การบังคับหลักประกันที่มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ จึงเป็นเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ นี้

ข้อโต้แย้งประการแรกที่ว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง ที่กำหนดให้ผู้ให้หลักประกันจะนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไปจำหน่ายต่อไม่ได้ เป็นบทบัญญัติ ที่จำกัดสิทธิในการใช้ทรัพย์สินของบุคคล ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้นิยามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจไว้ในมาตรา ๕ โดยวรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สัญญาหลักประกัน ทางธุรกิจ คือสัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ให้หลักประกัน ตราทรัพย์สินไว้แก่คู่สัญญา อีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับหลักประกัน เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบ ทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับหลักประกัน” จากนิยามข้างต้นพบว่าพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดหลักการประการสำคัญของสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ คือ การตราทรัพย์สิน ที่เป็นหลักประกันไว้แก่ผู้รับหลักประกัน โดยมีต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับหลักประกัน ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเหตุผลในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ที่มีขึ้นเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถใช้ ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันในการดำเนินธุรกิจต่อไปได้ บทบัญญัติมาตรา ๒๒ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ให้หลักประกันในสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ โดยกำหนดสิทธิ ของผู้ให้หลักประกันที่มีเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน และได้กำหนดข้อห้ามของผู้ให้หลักประกันไว้ด้วย โดยมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ให้หลักประกันมีสิทธิครอบครอง ใช้สอย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่ายโอน และจำนองทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน รวมทั้งใช้เป็นหลักประกัน ใช้ในการผลิต นำไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่นใช้ไปสิ้นไปในกรณีที่ครอบครองเพื่อการใช้สิ้นเปลือง และได้ดอกผล ของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน เว้นแต่คู่สัญญาจะตกลงกันเป็นอย่างอื่น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ให้หลักประกันจะนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัตินี้ไปจำหน่ายเพื่อเป็นประกัน การชำระหนี้ต่อไปมิได้ มิฉะนั้นการจำหน่ายนั้นตกเป็นโมฆะ” เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๒ ได้กำหนด

สิทธิที่ผู้ให้หลักประกันพึงมีได้ในทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ในกรณีที่ได้นำทรัพย์สินดังกล่าวเข้าทำสัญญาหลักประกันทางธุรกิจไว้กับผู้รับหลักประกันแล้วก็ตาม โดยกำหนดให้มีสิทธิครอบครองเหนือทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน สามารถใช้สอย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่ายโอน ได้ต่อผลประโยชน์ของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน หรือแม้กระทั่งมีสิทธิในการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปจำนองต่อได้ ซึ่งถือได้ว่าการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิของผู้ให้หลักประกันตามบทบัญญัตินี้สอดคล้องกับนิยามของสัญญาหลักประกันทางธุรกิจที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๕ ที่ว่าผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินตราไว้เพื่อประกันการชำระหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นแก่ผู้รับหลักประกัน สำหรับมาตรา ๒๒ วรรคสอง ที่ได้กำหนดข้อห้ามไว้ในการใช้สิทธิของผู้ให้หลักประกัน โดยกำหนดว่าหากผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไปจำนำเพื่อประกันการชำระหนี้ต่อการจำนำนั้นจะตกเป็นโมฆะนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาจากตัวทรัพย์สินที่จะนำมาเป็นหลักประกันได้ตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ อันได้แก่ ทรัพย์สินที่เป็นกิจการ สิทธิเรียกร้อง สิ่งหามทรัพย์สินที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น เครื่องจักร สินค้าคงคลัง หรือวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า อสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่ผู้ให้หลักประกันประกอบธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์โดยตรง ทรัพย์สินทางปัญญา หรือทรัพย์สินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง พบว่ามีทรัพย์สินบางชนิดที่เป็นทรัพย์สินประเภทสิ่งหามทรัพย์สินที่อาจนำไปจำนำได้ หากมิได้บัญญัติข้อห้ามไว้จะทำให้เกิดกรณีที่ผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไปจำนำต่อได้ ซึ่งหลักเกณฑ์ในการจำนำตามนิยามในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๔๗ นั้น ผู้จำนำต้องส่งมอบสิ่งหามทรัพย์สินที่จำนำให้แก่ผู้รับจำนำ เห็นได้ว่า การส่งมอบทรัพย์สินมีผลต่อความสมบูรณ์ของสัญญาจำนำ ซึ่งหลักการดังกล่าวมิได้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ประสงค์ให้ผู้ให้หลักประกันยังมีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันได้เพื่อประโยชน์ในทางธุรกิจของผู้ให้หลักประกันเอง การที่มาตรา ๒๒ วรรคสองได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ให้หลักประกันนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันไปจำนำเพื่อเป็นการชำระหนี้ต่อไป มิฉะนั้นการจำนำจะตกเป็นโมฆะนั้น ไม่ถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ให้หลักประกันแต่อย่างใด เนื่องจากผู้ให้หลักประกันยังคงมีสิทธิในการนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเข้าทำสัญญาประกันการชำระหนี้ต่อไปได้ในรูปแบบของการจำนองทรัพย์สิน หากทรัพย์สินนั้นยังมีมูลค่าคงเหลืออยู่ให้เต็มตามมูลค่าของทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน รวมทั้งยังมีสิทธิประการอื่นที่ได้บัญญัติรับรองไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของสิทธิในการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันของผู้ให้หลักประกันกับข้อห้ามดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ดังนั้น

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อโต้แย้งประการที่สองที่ว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ ที่ให้สิทธิผู้รับหลักประกันบังคับชำระหนี้ได้แม้หนี้ขาดอายุความเป็นการจำกัดสิทธิในการต่อสู้คดี ซึ่งเป็นสิทธิที่ลูกหนี้ได้รับการคุ้มครองและรับรองไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ว่าด้วยอายุความไว้ในมาตรา ๑๙๓/๙ โดยบัญญัติว่า “สิทธิเรียกร้องใด ๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สิทธิเรียกร้องนั้นเป็นอันขาดอายุความ” และมาตรา ๑๙๓/๑๐ บัญญัติว่า “สิทธิเรียกร้องที่ขาดอายุความ ลูกหนี้มีสิทธิที่จะปฏิเสธการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องนั้นได้” จากบทบัญญัติดังกล่าวอาจสรุปความหมายของอายุความ คือ กำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ใช้สิทธิเรียกร้องต่อกัน ซึ่งต้องใช้สิทธิเรียกร้องนั้นภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ หากมิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายในกำหนดระยะเวลาแล้ว ลูกหนี้อย่อมมีสิทธิปฏิเสธไม่ชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องนั้นได้ สำหรับหลักเกณฑ์เรื่องความระงับแห่งหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีอยู่ด้วยกัน ๕ เหตุ คือ การชำระหนี้ ปลดหนี้ หักกลบบลหนี้ แผลงหนี้ใหม่ และหนี้เคลื่อนกลิ้งกัน เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ในเรื่องอายุความและความระงับแห่งหนี้ประกอบกัน จะได้เห็นว่า อายุความมิใช่เหตุที่จะทำให้หนี้ที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ระงับสิ้นลงตามกฎหมาย แต่เป็นเพียงเหตุแห่งการยกอายุความเป็นข้อต่อสู้เพื่อปฏิเสธไม่ชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้เท่านั้น เนื่องด้วยอายุความมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดขอบเขตแห่งการใช้สิทธิเรียกร้องมิให้เจ้าหนี้ผู้มีสิทธิเรียกร้องละเลยในการที่จะใช้สิทธิเรียกร้องของตนจนล่วงเวลาที่กำหนดไว้ หากปล่อยให้เจ้าหนี้ใช้สิทธิเรียกร้องของตนโดยไม่จำกัดระยะเวลาไว้จะทำให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องหรือร้องขอให้ศาลบังคับให้เป็นไปตามสิทธิเรียกร้องของตนในเวลาใดก็ได้ ซึ่งหากปล่อยให้เป็นอย่างนั้น อาจส่งผลกระทบต่อพยานหลักฐานในการพิสูจน์สิทธินั้นคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงไปได้ สัญญาหลักประกันทางธุรกิจเป็นสัญญาที่คู่กรณีทำขึ้นเพื่อประกันการชำระหนี้ในสัญญาประธาน ซึ่งพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๐ ได้บัญญัติเหตุแห่งความระงับสิ้นไปของสัญญาหลักประกันทางธุรกิจไว้ โดยบัญญัติว่า “สัญญาหลักประกันทางธุรกิจจะระงับสิ้นไปเมื่อ (๑) หนี้ที่ประกันระงับสิ้นไปด้วยเหตุประการอื่นใดอันมิใช่เหตุอายุความ (๒) ผู้รับหลักประกันและผู้ให้หลักประกันตกลงกันเป็นหนังสือให้ยกเลิกสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ (๓) มีการไถ่ถอนทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน (๔) มีการจำหน่ายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันในการบังคับหลักประกันหรือ

เมื่อทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันหลุดเป็นสิทธิแก่ผู้รับหลักประกัน” และมาตรา ๘๑ บัญญัติว่า “ผู้รับหลักประกันจะบังคับหลักประกันแม้เมื่อหนี้ที่ประกันนั้น ขาดอายุความแล้วก็ได้ แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเกินกว่าห้าปีไม่ได้” เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๒๗ อันเป็นหลักการทั่วไปได้บัญญัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบังคับชำระหนี้ของผู้ทรงสิทธิเหนือตัวทรัพย์สินไว้ โดยบัญญัติให้ผู้รับจำนอง ผู้รับจำนำ ผู้ทรงสิทธิยึดเหนี่ยว หรือผู้ทรงบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้อื่นตนได้ยึดถือไว้ ยังคงมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนอง จำนำ หรือที่ได้ยึดถือไว้ แม้ว่าสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความแล้วก็ตาม แต่จะใช้สิทธินั้นบังคับให้ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกินห้าปีขึ้นไปไม่ได้ ซึ่งหนี้ตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ มีลักษณะก่อให้เกิดสิทธิเหนือตัวทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันเช่นเดียวกันกับสัญญาจำนอง โดยแม้หนี้ที่ประกันจะขาดอายุความ สัญญาจำนองก็ไม่ระงับสิ้นไปและผู้จำนองก็ยังคงมีสิทธิในการบังคับจำนองได้เมื่อหนี้ที่ประกันนั้นขาดอายุความแล้ว แต่จะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระเกินกว่าห้าปีไม่ได้ ตามมาตรา ๗๔๔ (๑) ประกอบมาตรา ๗๔๕ ประกอบกับแม้หนี้ตามสัญญาขาดอายุความก็มีได้เป็นเหตุแห่งการระงับสิ้นไปแห่งหนี้หนี้ไม่ หากแต่เป็นเพียงเหตุแห่งการปฏิเสธไม่ชำระหนี้เท่านั้น การที่พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ บัญญัติให้ผู้รับหลักประกันบังคับหลักประกันได้แม้หนี้ที่ประกันขาดอายุความแล้ว จึงไม่ถือเป็นการจำกัดสิทธิในการต่อสู้คดีตามข้อโต้แย้งแต่อย่างใด และหากพิจารณาจากความในมาตรา ๘๑ ตอนท้าย ที่บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่าจะบังคับเอาดอกเบี้ยที่ค้างชำระตามสัญญาหลักประกันทางธุรกิจเกินกว่าห้าปีไม่ได้นั้น เห็นได้ว่า กฎหมายก็มีได้ให้สิทธิแก่ผู้รับหลักประกันมากจนทำให้ผู้ให้หลักประกันสูญเสียสิทธิไปจนเกินสมควรแก่เหตุแต่อย่างใด และเมื่อพิจารณาข้อความตามที่ปรากฏในบทบัญญัติมาตรา ๘๑ ประกอบกับหลักกฎหมายอื่นที่มีความใกล้เคียงกันจึงไม่ถือว่าพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ หรือกระทบต่อสิทธิในการถือครองทรัพย์สิน หรือเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุอันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ดังนั้นพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อโต้แย้งประการที่สามที่ว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๑ ไม่ได้ระบุเหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เห็นว่า กรณีดังกล่าวเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชบัญญัติหลักประกัน

ทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๘ ได้บัญญัติกระบวนการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติว่า ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และยังได้บัญญัติผู้มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาประเด็นดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะแล้ว การยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ มิได้เปิดช่องให้โต้แย้งในประเด็นที่เกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชบัญญัติได้ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๘๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ